

6.
2

Incipit sermo venerabilis Magistri Johannis Gersoni Cancellarii Parisiensis de Efficacia orationis.

Sit oratio vel obsecratio agilis et expedita. bonis associata. paciens. et benigna. sit libera nec serviliter alligata sit amicabile et modesta. sit demum humilis et subiecta. Sit itaque agilis et expedita. Absint in te inquit tanquam cursor levis explicans vias suas. et sicut virgula summi. quemadmodum postulabat que dicebat. Dirigeat oratio mea sicut ierusalem. Hoc autem fit. si obediamus beato petro. abstinentes nos a concupiscentiis. que militat aduersus animas. Potuerat nunc et postea trahi sermo noster per concordantias. ex scriptura ad eruditionem moraliu assumptas. sed ecce crebrius occurrit in ipsa meditatione mea studiositas speculatrix. postulas. ut propositiones aliquas doctrinales et scolasticas eliciens insereret. fiat hoc intelligat studiositas. Efficacior est oratio. ceteris paribus. quam spiritualior est. et a carnalibus desideriis remotior. Sic est quod veri adoratores. adorant deum in spiritu et veritate. Orabo spiritu inquit apostolus orabo et mente. Non sic quos increpat christus ex verbis ysaie. Plis iste labijs meis loquitur. cor autem eorum non est ad me. Efficacior est ceteris precibus. theologorum oratio. quam superflua simplicium. maior et purior habet de diuina voluntate.

co gnitōem. Est enim talis orō spūalior ⁊ a fan
tasmatibz corporeis alienacōr. Nec orō acquirit
cū fūma difficultate ⁊ pascit animā. Nō Antho
mū de oracōe extatica. ¶ Efficax est puerorū
baptisatorū oracio. in quibz nondū vigent de
sideria carnalia. quia per regeneracōem facti
sunt filij di. et placabiles ei. Vnde ē illud psal
miste Ex ore infantū ⁊ lactentū. ac Maxima
debetur puero reuerentia. Ve ve q̄ verb. opi
bus. aut exemplis prostituūt hanc puritatē
angelicā. ¶ Sit oracō bonis associata. Cōuer
sacōem inquit vestrā habentes bonā. Impos
sibile ē enī sicut iqt̄ iheronimus multoꝝ ꝑces
nō exaudiri. Propterea dicit̄ apud mathēū
factus est cōuētus ut oraret. Vnde et habita
bāt apli piter dū illos orātes illustrauit diuī
nitatis pleitudo. Propterea ē illa xp̄i ꝑmissio
Si duo vel tres cōsenserint ex vobis de oī re sup̄
t̄rā. fiet eis a p̄re meo. ¶ Colligam⁹ hic specu
latiuas tres doct̄nas. Efficacōr ē ceteris ꝑibz orō
multitudis ꝑcessiōalē ⁊ localē adunate q̄ dū
fūt loco sepati. Ad h̄mōi ꝑbacōez. satis esse d̄z
v̄sus eccl̄ie. Efficacōr est orō ceteris ꝑibz. s. dū fit
pro vniuersali eccl̄esia ⁊ ad ei⁹ ꝑceptū ꝑ ordi
naciōez. q̄ dū fit t̄m̄mō ꝑ seip̄o. Efficacōr ē orō
multitudis dū illic ꝑst̄itū etiā ⁊ ꝑcōēs orāt q̄ si
nulla iūgēt taliū orō. ¶ Sit orō paciēs ⁊ benigna

Quēadmodū illatas iūrias oportet pegrinū
sustinē ut nō respōdeat cuilibet fatuo . nec liti
get . pdatq; de suo . ut poti⁹ pacē retineat . sic
esse debet orō . qđ nōt osequiter . vt dū in eo qđ
detrectat de vobis tāq̄ de malefactoibus . ex bo
nis considerātes . glorificēt deū in die visitacō
nis . qñ sc; dicēt . Di sūt quos aliquñ habuim⁹ i
derisū et insilitudiēm i pperij . Nos isēlati vitā il
loꝝ estuabamus insaniā a finē illoꝝ sine hōre .
ecce quō cōputati sūt iē filios di aīnt scōs fors
illoꝝ ē . Colligam⁹ a hīc ēplicem speculacōem .
Efficax ē plurimū illorum orō q̄ diffamacio
nes a detractiōes patiūt et p veritate vl iusti
tia suscipiūt . patuit illudī dauid ēspēu semei
maledici . et de sara filia raguelis . de Jerolwa
Job . a filibus . ubiquilib; p maledictiōe indi
cauit se et suscepit bñdictiōez . **E**fficax ē pau
perum oratio . sicut dicit psalmista . Exaudiuit
paupes dñs et victos suos non d̄sperit . Simi
lis est oratio de his q̄ infirmitatib; corporeis ḡ
cias agūt deo et orant . Qđ vidit apl's dū ayt
virtus in infirmitate perficitur . Tot orauit lig
uis lazarus quot vulnera habuit . **E**fficax ē
plurimū oratio eoz q̄ spirituales temptacōes
sustinent patienter in anima que molestiores
sunt aliquando aput volentes bene viuere q̄
corporales molestie vel paup̄tas exterior . Nō

exterior. Nota de blasphemia. Nota qui isamūt
Quā desinit cōsolacōes expiri. fm̄ illud. Scdm̄
multitudinē; dolorū meorū in. cor. m. cō. t. l. a. m

Sit orō libera nec obligata nec alligata reb;
huius mūdi per vīcula cupiditatis. Propterea
subdit petrus. Quasi liberi libertati scil; tali. q̄
sūma īgenūtas est. ī q̄ seruitus xp̄i cōprobac̄
Est enim fallax altera quedā libertas. oī serū
tute deterior. Quā notat petrus cū subdit. Non
quasi velamē habētes malicie libertatē. sed ut
serui dei. Talis est peccator q̄ velut onagrū se
liberū natū putat. dū dimittit ut post desideia
cordis sui in adinūcōibus suis eat. quasi bos
lasciuēs ac̄ Sed nihil est infelicitius. dicēte Au
gustino. felicitate et impunitate peccantiū. O
infelix inquit de quodā cui peccare licebat. si
cut ex sententiā plathonis. deducit boetius.

Colligantur h̄ speculatiue tres veritates.

Efficacior est ceteris paribus. oratio religi
osorum. quibus ex voto vel regula. peccare
minus licet. q̄ aliorū. si in religionis sue ter
minis. absq; transgressione seipsos coherce
ant. occupacōnum terrenarum non inuoluāt
pedes affectionum suarum. **A**ceptabilis
est plurimum oratio solitarioꝝ in deserto
vbi dicente Iherē. nescio quid serenius emicet
et liberi⁹ intus euolat ad penetrādū celestia.

Sic omnis religio • quāto sibi sufficiencior est
sollicitudinis minus habens • rāto est ad cōti
nuacōnem cōtemplacionū abilioz • licet non sp
ad inchoacionē • Notetur expiēcia • Acceptabi
lior est orō pro seipō vel pro paucis quo ad sa
tisfactionem faciendam q̄ dum p plurimis p
ceptione honorū tempaliū semet orās obliga
uit • Et hic esset grandis iquificō de valore ora
tionis diuersis aspectib; • Nota de p̄i faciebus
orōnis. ¶ Sic orō amicabile et modesta • Con
uenit ad id qđ subdit petrus • Omēs honorate
fraternitatem diligite • deū timete regem hōra
te • Hic ioseph pegrinātes fratres cōmonuit
ne irascimini inquit i via • Et q̄ morū conformi
tas multū proficit • vnde Exodi 12 • Eadē lex erit i
digene et colomi qui pigrinātur apud ws • Et
exodi 22 • Pegrino molestus nō eris Ipsi enī
pegrini fuistis in terra egipti • Consequenter
necessaria est orōis modestia quam generat ti
mor dei p̄pterea p̄me pet̄ 2 • Nolite inquit pere
grinari i feruore qui ad temptacōē; vobis fit
zelus absq; discrecione p̄cipitat. ¶ Efficacior ē
ceteris parib; oracō p inimicis • quāto videtur
difficilior et ex maiori caritate ortum habens •
Nota d samuele ⁊ moyse etc. ¶ Acceptabilior
est ceteris parib; oracio pro regib; et principi
bus et alijs in potestate constitutis • quātum

bonum cōmune excedit particulare. Item cū
pabiles valde sūt maledictionem eis imprecā
tes. quibus et maxime miserandum q̄ habent
homines sup capita sua. Augustin⁹. In nullo
ita repi iratum deum m̄hi ac Si vis applica.
Efficacior est oratio. quāto verecundior est
sub deo. et casti timoris plus retinēs. Bernh.
In veritate cōperi m̄hil esse ita efficax ad gr̄ciā
dei inueniēdam vel ad cōseruandam vel impe
trādā q̄ si semp inueniaris non alta sapere.
sed sapere ad sobrietatē. Deniq̄. beatus vir q̄
semper est pauidus. **S**it oratio humilis et
subdita. Iuxta qđ cōdudit̄ i epla. Sbditi esto
te i oi timore dñis. nō tātū bonis et modestis. s̄
etiā discolis. Nec ē ei gr̄a ac Itaq̄ cū dīna lex
iubeat. q̄ obduāt aurē suā ne exaudiat hanc le
gē orō ei⁹ scđm sapientē. est exēbil. p̄tēa obe
diētū sēp et hūilū. deo placuit orō. Orō ei hu
miliātis se penetrat celos. **E**st autē huilitas
triplex. In intellectu. in affectu. et in effectu.
Ex cuius huilitatis carētia p̄sertim in intellectu.
et ex dep̄uacōe i affcū obgēte. puenēnt oēs er
rores et scādala ecclia scā dei dū. s̄. hūana p̄sūp
cō. nō vult captiuāe oēs intellectū in obseqū
fidei sed querit ābulāe in magnis et mirabilibz
super se. Dedarat hoc pulchre actor summe de
vicijis et vītutibz. assignās causas errorz cē fidē

Tractatu de fide cetera finem. Ecce enim intellectus
supra presumptione dicit aliquando orationem non valere
Quare. Quia tenet vel omnia de necessitate abso-
luta euenire. Et deum terrena non curare. Et omnia for-
tuite agi. Sicut notat Claudianus. Sepe mihi du-
bitum est. Aut quia deus sic res administrat ut et
eas proprios motus agere sinat. Et ita quod profi-
cit inquit oratio. Effuerunt tandem alii qui di-
cerent. non nisi ab irradiatione celesti suscipere
virtutem. ut alkimus de radijs. Effuerunt qui
negarunt vocaliter orandum esse aut in sacris locis
plusquam prophetis. Dixerunt alii quod orationes eccle-
siae omnes pollute sunt per symoniam. Dixerunt a-
lii ut beggardi non esse vocaliter orandum sed tan-
tum mentaliter in quadam libertate spiritus. quoniam dicunt
non subici preceptis divinis. Sed et errores alios
quos omnes dirimit fides propter quod redditur apud
deum inefficax oratio quam in fide fieri debere tradidit
Iacobus. Postulet inquit in fide. Hic late pa-
tet materia gradus super factis ipse est. Tandem
sub epilogo concludens dicam quod aduersus infu-
tus aduersarie potestatis. aduersus scismata
et errores et scandala spiritualis nequicie. aduer-
sus denique laqueos omnes quos in via peregrinationis
nostrae abscondunt superbi. efficacissimum remedium est ha-
bere comitem orationem. fide et spe subnixam et
amantem caritate. Unde fidelis rex Josaphat

ait. 2. palipomeno. 2. Cum ignoremus qd age
debeamus. hoc solum habemus residui. ut oculo
nostros ad te dirigamus per orationem
scilicet. que vidrix et dña nature est.

Explicat s'mo vñibil' Mgri Joh' Gerson Cæcel
larij Parisien'. de Efficacia orõnis. cui' thema
fuit. Obsecro vos tanq̃ aduenas ac factus in
Concilio Constatiē.